

Un vertader mosaic social i lingüístic!

Admirem continuament les mateixes edificacions, que comparteixen la grisor del paisatge monòton de l'eocènic.

En arribar a la vila de Sallent, les aigües que fins llavors havien estat dolces, comencen a rebre la primera dosi de salubritat, amb les deixalles potàssiques de les mines de l'encontorn. És una nova indústria produïda gràcies a l'esforç estudiós de l'home modern, que és l'element geogràfic que fa evolucionar el món.

Els pagesos per regar les seves hortes tenen d'estancar les aigües, com en els terrenys acrossers de Tostosa, per fer perdre la salabror de les aigües i a fi que no els mati les verdures i els arbres fruiters.

Dominen els terrenys que apareixen com llocs pantanosos, a mida que va augmentant la salubritat de les aigües. Probables criaders d'insectes d'infecció, engendradors de malalties i altres pestilències que odiem els amics de la Natura.

I, així anem resseguint el Llobregat, d'aigües prolífiques, que competeixen amb el brunzir de les llençadores dels telers de les fàbriques tèxtils fins arribar a la ciutat regladora de totes les activitats humanes de les comarques del Bergadà, pla de Bages i Cardener, que és Manresa.

Noves aigües salabroses, provinents del Cardener, que rastrejant les escoïalles de les ruïnes potàssiques de Cardona i Súria s'aiguabarregen al Llobregat.

El riu, a mida que va avançant, eixampla el seu llit per lliscar les aigües més suament, tot saltant les rescloses obstructores que troba al seu pas.

La muntanya montserratina s'emmiralla en les aigües tèrboles del riu. Però ell va fent la seva via, sense donar importància a la geganta mole geològica, única en el món, i orgull dels excursionistes catalans.

El paisatge es va fent cada vegada més exuberant, els prats més verdosos a mida que anem deixant la silueta montserratina i ens acostem al pla de Martorell.

Les fàbriques van desapareixent lentament, per a donar pas a les fèrtils hortes plenes de fruiterars, que abasteixen la capital de Catalunya: Barcelona.

Les poques fàbriques que es troben, en algunes s'hi llegeixen uns rètols escrits en llengua forastera, que anuncien l'acomiadament del personal fins a nova ordre. Sembla la despedida d'uns esclaus en lloc d'obrers, que s'hauran de buscar una nova llar per recollir la família famolenca.

Es en nom de la paraula crisi, que la gent viatja per les terres incolores de l'Univers!

Una nova font pels estudis geogràfics que amagarà desgraciadament els secrets dels dolors i els sofriments de les desferres socials, afligides per la dalla moderna de la crisi industrial!

Entretant les aigües del vell Llobregat arriben a l'aiguabarreig, amb el salabrós Mediterrani, capbuçant-s'hi com un novell nadador d'aigua dolça, per confondre's en la immensa grandiositat oceànica.

ANTONI BÒRRÁS I QUADRES